

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ 24 ՇՈՒԼԻՍ

ኮ ሀ ሶ ኮ ጸ ኮፀ ኑ

ՄԲԱՆԵԱ

Սբանեա հալէա զրալ նայիպի ճէ-
նէրալ Բրիմ Իտարէսի [Ժահ/Թընտա պու-
լունմաքտտ տոր :

ՌԵԻԼՈՒԲՐԱՆԷ աւարշմամբն ուան մէ-
մաւիքտէ պէոյէ ուզուն միւուտէթ դը-
րալ Օմաուորդը հաւատէ , չիւքհսիգ ույ-
ղունսուգ յուգյար մուգու պուուր :

Որանեա թաճի տօյսյրտան հ'ր
հանկը բրինա թէքլեթ օլունտու իս ,
ըտա օլունտու . յաքին Պուրպոն ֆա-
վիւնասրետանջն Գարօս պիր թաճ քն-
տին թէքլեթ օլմագուրդրն , քնտի պու
թաճը կլլմէ յէ գաղղղոր :

Պունտուան պիր աղէկ վէկէ Մատորիտանէ, Բլբմ, Ուրանս վէ Բիվերօյաւ էօյ-
տերովք նիկէ/Թննտէ օլան պիր դօմիթէ
առաջալտու, վէ Մատորիտին նիմ բէտիր
ղաղէվանք իկէ իլան օլունտու: Շիքէն
օլունան առաւմարտ ալթ ու կնիքիթ օ-
լունտուլար: վէ վագան պուշլարքն Իս-
թինիթաղը հալէա թէֆլրուաթը իկէ Ի-
լան օլունմարտ, լաքին պուշլարքն Տօն
Փարլլօտան թէլէ վէթ օլունմիւլ օլտուղու:

ԱՐԱՆԵՐԻՆԻՆ :

Սբաննատու հէր տէֆա վուզու պուլ-
աուզու իւզրէ, հէր պէօյիւր թէչէպալիւս
կիզ իտէ հալըրանըր վէ ուֆազ նիշա-
նէլէր ին աբանաըլ մէ յաւան չըգար .
պու սէպէպէն շիմտի Սբաննատա
գորգուլան մատտէ, Տօն Գարուս թա-
րաֆիկիյերինին չօղուզ օյմանը տըր :

Սբանեալը ըստ Սբանեա թախթըն-
տան իգապէլ լայը աշաղա արտըգտան
աճնրա, անրն եէկէնինի պու թախթա
չըգարմալարը իւը պագընտա շիւհէէ
ճէ կօրինէր. լաքրն Սբանեա թախ-
թը պու. գատար վագըթ պօշ քալմըշ օլ-
մասը վէ ահալէնին գըրտալըրը քիմ օ-
լաճադ տէյի էնտիէտէ, գալմասը պիր
ադ պու շիւհէէյի խաֆիֆէլտիր. եու-
սուսի իէէ էկի Սբանեա ըստընիգալմա-
լէլընին գալի էսասար իւղիքինէ վաղ
իթմիշլը վէ տէյի. եալընրդ իսմէն իլ-
լա ֆիռլէն մէշըութէ ուսուլի իւղրէ
պիր գրալլըդ գապալ իթմիշլէր իսէ,
աւաթըդ գրալ չու եա պու բըրնս օսուէ
նա օլմասը տէյի նէ՝ լալըլմէ պիրի պի-
րինէ կէչմէք. լաքրն Սբանեալը
վագ իթտիքլըրի հիւքիմլթին թարլը-
նա ալըմը օլմատըղլարընտան տըր քի
գրալ օլաճադ գալթըն. քիմ օլաճաղընա
պէշիւք էհմայլթ վ'ում, քտէ տիրէր:

ՏՅՆ Գաղթիս Աբանեատա շինոթի խայ-
նի թարափէր բէյտա իմիմը տիր . ճե-
նեալ Վէկա էմինտ օթուրուր իքն ,
աբանաղ ախղ ու կ'ընթի օշունուպ ա-
ռաքիւ մարգկսինէ իղա օշունտու :

Ժեներալ Վիկա, Ժեն/րալ Գաօյն
վէ Փարիզիւն սայրի ֆիստոնկիւ տատմ-
ար իլէ կըզլէ մուսապերաթտա պու-
ռունուզ վէ վազիթի կէտիկի կիպի ՏՏն
Խարլոս Թարաֆկիրլընի զօմանտա իթ-
լըտէ պուլունամազ Թէշմիլթի Թաճ-
Թընտա պուլունամազտա տոր :

Ճէնէրալ Վէկա պուճարը քեաճիտէ-

Թէն ինքեար իմմէքտէ իստէ, խանէ-
սինտէ պուռունան պաղը Լվրաղլար ճէ-
նրալը մէրզումուն ինքեարընա գուրըր
կ'լմէքտէ աիդլը: Ժնէրալ Վկա
տէրտէսմ օտաւդունուն իւք ախլամըսը
ճէնէրալ Բրիմէ պիր վիդիթալ վրմէյէ
կիթմիշ օուպ, Բրիմ պունուն հիկիթինէ
պէյնմէտկիկնտէն, կ'րի օրաաա ալը-
գօյմամըլ իստէ, մայթիթինէ մէմուր թալ-
եհն իթմիշ տիր:

Պոռ ճննիքով իմ Բերմ արասնուն
եվկերտին պէտքս պիր ատավէն վարտըլ:
պունտուն տէպիպի տախի, խշապ'ԼԼԱՅԸ
Թալթիթտան աշաղա արմոց վարդասարն-
ու, Բերիմին պաղը բանկարընը ճննե-
րալ Ո՛ր ինքնըն ճիւքիւմէթէ խապը վեր-
մէսի տիր

Պրնունն հապս օրնստուղու կինն
տիկէ՛ր իբի զապիթան տախի ա/իզ ու
կրիթֆթ օրնստուղար, պունէաբտան պի-
րի Պարսլծիատա վէ տիկէ՛րի Վօրուն-
նատա միրալայ իտիկէր :

Պիւծիւն բաբաւար, տ'ըլը Տօն
Վարօ թարաֆի'րլըի տիըլ'ը . պոռն-
լարն պիըծիք էֆթեարը նէ Վարջս
նէ իզապէլլա վէ նէ տախի տիկ'ը պիը
բըլ'նին Սբանեան գրալ օլմաթ տըր.
իլլա սատէճէ Սբանեանըն եէնիիզամ-
նամէսինուն մէզէպ սերպէսթիյէթիւի
լաղի իթմէք իսթըրէր :

Սբանեատա 130,000 տէն միւթէ-
ճալուղ բարատ պուրնատուղու պիւրի-
տիկի հարտէ, Տօն Գարօնուն Սբանեա
հիւքիմէթինէ վիտիկի էնտիգէնն նէ՞
աղամլթտէ օլտուղու քօլպ անրպոլլըր :

[illegible]

սիմ Թէսառն պու տէտիկիմին խալալը
տըր: Տօն Պալ/ժազար, Կալ տը Լ-
միւստէ Լիին պիւրիստէ, տախիլի պիւ
մու հարալպէ հաղըըըըը կէօրմի քոն վէ
մէկ քիւր իսնէ պու Թէսառն միւ-

քեզի՜ օրոշուզունու խապեր՝ արտորդնու-
տաւ, պունու կ'օգլթլետի, մէջքիւ
խան՝ յէ կ'րիպ չըգանլարը զօլլատը վէ
սապասըն պիւրինտ՝ ալպիւրանգա սառթ
նէշտի, մէջքիւ խան՝ յէ կիւտի վէ օ-
րոստա պուլտուզու անտաւարը էլտէ իմ-
տի, պունլորտան իքիսի բարսա՝ պի-
տի էվն գաաթը վէ տիկը հքի-ի տոի
սառաւար իտի, Պուլունան լվրագլ'ը-
տն աշիքետր աննաշլըտը քի, պուն-
ար Տօն Բարօճուն մալսաու մալա-
թալիկուդար արը իտիլը, վէ պունլոր-
տան պիւրիսի Ասթուրիատա վէ Լլօնտա
իւհիսմաթ մ'մուրու իտի քի, պու-
նալիլ'րաէ Սաթրիա Բօլա վէ Բօպլա
Դորիֆէթի իէ օրատա պիւ ֆլատ
գաշլաթար, Պուլունան լվրագլորտան
օգլարը դալթ էհլմիլթի տիւնը,

վէ պունկարտա խալլի ատամշար էսամէ .
տի պուլունմագտա տորի Օրատա 30 պին
Ֆորանդլըզ տլմը սէհիմ՝ քեաղըտը ,
«Բրաաթիլտէ Բօյալ զօմասարիտնն պիր
միւհըիւ , Եւտիւնճի Շարլընն թասվիր-
լիթի , խալլը տիբըմաթլարն իմզար
իլէճ րօ օմուշ քեաղըտար , Տօն Բար-
լօնուն տիկ'ը մասալհաթկիւղար արը
թարաթընտան իմլալանմըլ մ'քիթուպ-
լար , պիր մըդտար թապանճա , պա-
րուլմ , Ֆիշլնկ , իբլքի վէ հալտըղլը
վէ Մտինճի Շարլընն թասվիրի իլ
միւղէյեւն պիր սիւտա՜ վէ պիրտէ գըը-
մըղը տանճաղար պուլունտու , Էվին
գատընը մարապետլիքուն չըղմշ պիր
գատըն իտի . վէ ճէն'ըալ Վապը'րա
վէ Սլնեօր Աքարիլլ (Էքիսիտէ Բա-
րիգտէ Վարօս թարաֆկըլըի) թարա-
րաթընտան պունա կ'օնտըրիվիլ մեք-
թուղար իլ կէտի . պունլարն պիրի
այըն 17սինտէ եաղլմըլ իտիքի , միզ-
քիւր գատընա քէնտի տօսլմլարնա տ-
յըն 23ինտէ հագրը օմալարընը խալլը
վլրսին տէյի թէմպիհ օլունմուշ իտի .
կէօրիսիւր քի մէգքիւր թարիւ ումու-
մն այաղա գաղղընճագ պիր թարիկ
օլունշ օլուն : Բլգա պու Էվին Սրան-
եա ք'օյիւլլըինն կիյտիկի պիր նկվ
պէնճա չըաղընտան պիր չօգ պուլուն-
տու . Էվին պուլունան վէ ախզ ու կի-
րիֆթ օլան բարտարն պիրի պունտան
աղտէմղուալ կ'օնիւլլէլըին օրոտու-
տունտա վայիլ իտի » :

Պոռ զազէթանըն պու հիգեայէսինտէն
մաստա տիկէր զազէթալէր տալիի , պու
պապտէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ հիգեայէլէր
իթմէքտէ տիւրլէր . րէք յօգ պազգա էվ-
էր պասըլմը , պու շաբգայարտուն խայ-
ի շէյ էլէ կէշմը , էր էյի միւհիւմ-
նաթ , պարուէ վ սիւհս թուլթուլմուշ :
Իհիայէթ էկէր շու Ֆէսաու հիւնիւնտէն
վիվէլ տուլուլուպ , մէյտանտ չըք մամըշ
լուս , պիւր պազգա Աբանեա էիվէլիւ-
լ տահա իշիտէնէկիսիք շիւբհէսիպ խտի :

—❖—

ԲՆԱԾՈՒԳՐԱ պՈՒՐՆԱՆ ԼԷՎԱՆԹՐԻ
ԽԵԼԱԿԻՐԻ ԺԱՐԱՓԻՐՆՈՒՆ կԷԼՆ չՈւ աԺԻ-
ՌՔԻ պահս տիւնքի ԼԷՎԱՆԹՐԱՍ կԷՕ.
ԴԻՄԻՆՉ ՕՐԽՈՂՈՒՄԱՆ աՅՆՀՆ աՆԺԺ Ի-
ՆԸՐԻՑ :

«Պոռնտան ագտմմ պուրտատ էօ-
 եր թօբրա՛նրմազ հագղընտա տե-
 րօար օրան մեղքեւաթը սիգէ պիտի-
 իշ իտիմ: Ճիմոի եկնի մահաուէ կէտ,
 սէ տէ, տահա հիշ պի՛ր սաթըն ալան
 ուհուր իթմմի տիր: Պու հաւ կ'շի՛ն
 Լեկնին մահուընուն Լօշիւրնի խո-
 իշէ քօնթրատ իտն լըն շրմտի վը-
 լքտէ օլտուգլարը սլրնճամարա հա՛մ
 ունապիլլը. զիրա ծնարտան էքս-
 իտ թահիւալլրնի հիւքիւմթէ Լօ-
 լի՛յմտիքլրնտէն մահգեւէ զօնու-
 ճըշարտորք (ԹէԼաԼարնաֆիլէ եէրոն
 նահուըն նումուեկլրնի շուրաեա
 լուրաեա կէօսթլըմ քտէ տիրլը. զիրա
 աթըն ալան եօգ տուր. պու եիգտմ
 նահուը պիշիմմիլ վէ տիղու իթն-
 ար տալլի Բա՛ն Բա՛ն Բա՛ն Բա՛ն

տա տրը , Սքբա կէշէն կիւնքի եաղ-
մուրտան բ'ք ֆէնա պօղուլու . վէն
պուղտայ վէ նէ տախի մըրըր պուղտայը
պիրիննի տէրէճտէ տէխլ'լ'ր տիր ,
Պունպարտան աշիքեար կ'օրինմ'քտէ
տիր քի , չիֆօճնի պու սէնէ տախի էօ-
չիբինի էօտէյլմ'յ'ճէք տիր . վէ պու
կիւզաէն վիպէլթ տանարըք վաքիտա-
լը 200,000 դուրաշ թէկալի պուլա-
ճաղ տրը . վէ էկըր պիրիսի , պու թէն-
դիլ օլտէնան մէյլաղ կ'էճնէճ , սանէ
տնօրթի դաթի օլաճաղ տրի իսէ , եանէ-
նըր պիրի բէլլաճմալ օլիմ օլմալ օլմալ .

Պոռ մուշքերաթմարքն երկզ հնտուն
 Տիւքերմութ պուռ սէնէ Լօշիւրի այնն
 ետնի նադուր երթնէ մահաուլ ալաճագ
 տէյի սէօլլէնմլքտէ տիր : Պոռ եհնի
 դալլտէ Միխթմէտէն պաշլանաճագ վէ
 Նիլտէքի եհնի մուալլին քնտի աճէ-
 միլէկի իլէ պուռ իշէ մլմուր օլաճագ
 ալըր : Լաքին իսթէր Լօշիւրի այնն
 ալսընլար իսթէր նագտէն : Էն եղկմ
 օլսն շէյ, վաղըթ դալլդ իթմէքսղին
 Եօշիւրի ալմաղլըդ տըր քի, բէնպլը
 քնտի մահաուլունու տէրամպար իտէ-
 պիսին :

Սոն պահար կելմէ քտէ ֆաղագիւ սէ-
փիւր Պուկարարըն եկէ իծիւի ժահառու
լու չըբըբըմամը օլարագ , էօլիւրնինին
կէկիպ մուպէնէն իծմիսի իշին թար-
լատա պէքլմէքտէ տիր , Պուկար-
արըն ճանընը սըգան մատտէ ստուէ-
ճէ պուտոր . գիրա պունլար բէք ա-
նա պիկիրլըր քի իմմէքլմէյն մահ-
տուու տէյի քի պունլարընքի կիպի
թըբընըմամը իլու ստիծըլմը տոր ,
լէ Նիգօթօլիտէ վէ լաակթիթտա պու-
ուռնան բէնպէր իւմիտ վէ գօրգու ա-
տաընտա տիծըլմէքտէ օլուղու Հալ-
տէ լալթիյա եակիտ Պլաշգատա պու-
ուռնան ղօմլուտու , մահաուուռու սալթ-
աշը օլուղտա մատա , պէտէլինի
թալլը սանտարղընա վաղ իծմիւ տիր :
Պուէ հօշլըր մէկէյիսի վիւրպլմին հա-
լալթ ու մէվիթ մէսէլիս տիր . վէ կերէք
իլիւքիւմէյթ սանտարղըն , վէ կիլէք ա-
նալինին մէնֆաաթըր իշին պու մէսէլէ
սճէլէ հալ իտիմլէ ի տիր :

— Նիւ Եօրդ թրիպիւնտէ օգու-
նուընա նազարէն , Գուպա ճէղիթ-
ինտէ քէնտինէ միւզթաքիլ պիր իտա-
նէ թէշթիլի զըմընտա Գապալիքո Տը
Թօտայա Սպանեա Հիւքիւմէթի թա-
նաֆընտան թալիմաթ հէնտըրիմի
չիր . քէզա Սթանեա Հիւքիւմէթինտէ
չըւընան վիւքէլա վէ ալէ խոստս
չրիմ Գուպա ճէլիթիսինի Ամիրգայա
թալիմաթ էֆթեարընտա տրոյար :

— Խըտովի Մըսրորն իւշիւնհիւ
նախաժողովուրդն Հառան պէյ Լեւոնաւա
նքիմէպտն շապիրալիք իմէքառն իտի
սէտն : Խըտով հազրէթլէրինսն էմրի
պըրն աճէլլիմէն Խալէնտլըրիյէ տէօն-
նէքառն տիր :

Տ Ա Խ Ի Լ Ի Յ Է:
Եանեւոտան եաղըրաղընա նեղա-
ն պիր թաղըմ հայտուտու պիօլիքլերի
մարտաւ առաջ 5 5

— Բեթղէհէմի Յոնդեհան այլրի խըն-
իրը նոյն անորոշ լիկածի մէջ է, ինչ-
էս Սիօնի նախընթաց թուով ծանուցած
նք։

— Դերկայ ամսոյ մէջ քանի մը դո-
ղութիւններ եղան քաղաքի մէջ եւ կըր-
պակներ կողպտուեցան, բայց կառու-
վարութիւնը այնպիսի աշտուրջ եւ խիստ
միջոցներ ձեռք առաւ, որ կարճ ժա-
մանակի մէջ թէ՛ դողերը բռնուեցան եւ
թէ՛ ապահովութիւնը տիրեց քաղաքի
մէջ։

— Տիւնքի Մանգուլմիդին իբրեւ
սահիֆէսիւններ իբրեւսի սիւթունուսա
11 ինճի սաթըրընտաքի, կ'օգտէն կե-
չըրմէլի իշին, լուղէթլըրի «կեօղտէն կե-
չըրիմէսի իշին» օգտնաճաղ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՍՄԱՆԻ ԶԱՅՈՑ

Մարտի 9-ին 1922 թ. Երևանի քաղաքի

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԻԹԻՒՆ

Ա. Զ. Գ.

1. — Հայ ազգը Թուրքիոյ մէջ օսման
ցի հայերու կողմէն ընտրեալ ընդհանուր
ժողովով մը կը ներկայանայ, քույրն ու
ներքով Պարսի պարսիս քը նոյն խի ժողով-
քէն ընտրեալ եւ կայսերական հրովար-
տակով հաստատեալ։

Սոյն ազգային ժողովն միջնորդու-
թեամբ կը վերէն Ազգը ազգային վար-
չութեան վայ իր հեղինակութիւնը։

2. — Ընդհանուր ժողովը Ազգին
ընդհանրական խնդրոց վերջին որոշումն
իրեն պահելով, սփարական գործոց վար-
չութիւնը համարաւորութեան պայմա-
նով երկու ընդհանուր խորհուրդներու
կը յանձնէ, պատրիարքին պատուակալ
նախագահութեամբ, կրօնական գործոց
վարչութիւնը կրօնական խորհուրդի մը
եւ քաղաքական գործոց վարչութիւնը
քաղաքական խորհուրդի մը, խառն գոր-
ծերը իրաւամբ կու գան խառն խորհուր-
դի մը որ այս երկու խորհրդոց պատու
հասկէս մեկտեղ գործելու կը ձեւանայ։

ՊԱՏՐԱՐԵԱՐԱՆ Կ. ՊՈԼԻՍԻ

3. — Պարսի պատրիարքարանը ազգա-
կին վարչութեան կեդրոնն է, եւ Պատ-
րիարքը օսմանցի հայոց պաշտօնական
հոգեւոր պետը։

Պատրիարքը կեդրոնական վարչու-
թեան ժողովն եւ խորհրդոց գործադիր
իշխանութիւնն է կը վարէ, միանգամայն
Բ. Դրան հեղինակութիւնը կը ներկայ-
ցընէ Ազգին, հետ ունեցած յարաբերու-
թեանց մէջ։

4. — Պատրիարքական ընտրելին պի-
տի ըլլայ ծնեալ հայտանի օսմանեան եւ
եպիսկոպոս ձեռնադրեալ մար։ Այնուհետեւ
Արարտեան կամ անկէ ընդունուած,
եւ արժանաւոր միանգամայն Ազգին ու
Բ. Դրան վաստակութեամբ։

5. — Պատրիարքը կ'ընտրուի Ընդհա-
նուր ժողովէն՝ խառն խորհուրդին ներ-
կայացուցած հինգ անուանց մէջէն, զո-
րոնք այս խորհուրդը քննութեամբ քա-
ղաքէ եկեղեցական ժողովն կողմէն ա-
ռաջուց իրեն տրուած ընդհանուր ընտ-
րելիաց ցանկէն (1)։

Երեսօխոսնք ազատ են քուէին աւ-
ցանկէն վայ աւտարածելու, որն որ
խոսն քուած պիտի մնայ ժողովն մէջ
քուէարկութեան օրը, իսկ այս ցանկէն
դուրսուէ չը տրուի իր։

Եթէ երկու ընտրելիաց վայ քուէից
հաստատութիւն պատահի, վեճակը
կ'որոշէ զընտրելուն։

Եթէ ընտրեալը վարդապետ է, եւ
պիսկոպոս ձեռնադրուելու համար Եջ
միաժին պիտի դիմուի։

6. — Պատրիարքին իրեն խորհրդակա-
ն փոխանորդ մ'ունի որ կ'օգնէ անոր իր
պաշտօնին մէջ եւ զանի կը փոխանակէ

(1) Տես 20 յօդ. Ժամօթ։

անոր քաղաքականութեան տեսն։

Այս պաշտօնակցին Ընդհանուր ժող-
ովէն կ'ընտրուի պատրիարքին տուած եւ
խառն խորհրդով պատրաստուած եւ անու-
ցանկի մը վայ։

7. — Պատրիարքին պաշտօնն է ընդ-
հանուր խորհրդոց գործադիրութեամբ
Ազգին քարտէրը տնօրինել եւ գտնու-
թեամբ խորհրդակցութեան տրամադրու-
թեանց համաձայն գործադրել։

Իր պարտքն է մանաւանդ հսկել Սահ-
մանադրութեան կանոններու եւ անթե-
րի կիրառութեանը յարմարութեան մէջ։

8. — Պատրիարքը իրեն եկած ամե-
կործ ձեռնհաս խորհրդոց պիտի դիմէ եւ
անոնց որով մը համեմատ պիտի գոր-
ծադրէ։

9. — Պատրիարքը իրաւունք ունի
երկրորդ քննութեան գործնելու խոր-
հուրդի մը որոշումը զոր անհամաձայն
համարէ Սահման գրութեան ոգիով։

Եթէ խորհուրդը պնդէ իր առաջին
որոշման վայ, պատրիարքը խորհուրդի
կողմէն Ընդհանուր ժողովն Ընդ-
հանուր ժողովին կը քննելով որ զա-
նի վերջնական կը լուծէ եւ պատրիար-
քին ու խորհուրդին միջեւ ծագած ան-
համաձայնութիւնը կը բառնայ։

10. — Պատրիարքը սփարական
թեան կողմէն կ'ընտրուի Սահմանադրու-
թեան հակառակ ընդացք բուն կամ իր
գործող կատարմանը մէջ անփութ
մնայ։

Ամաստանութեան կրօնաւորը խոր-
հուրդներուն է, կամ Ընդհանուր ժո-
ղով, զիւսնին եւ կամ երեսօխոսանք
եւ կը վարուի Ընդհանուր ժողովին առ-
ջին միտն որ իր մէջէն ընտրեալ յատուկ
յանձնախումբի մը ձեռք զամաստանու-
թիւնը քննել տալով եւ դրօք փակելով
դատելին ետքը իր վճիռը կու ապա գաղտ-
նի լուծով եւ բացարձակ առաւելու-
թեամբ իր որոշումը անդամոց։

Ժողովին կողմէն տեղական թեան քը-
ուէ հրաժարում կը յարկադրէ ամբա-
տանեալ պատրիարքին, եթէ ընդհա-
նայ հրաժարելու, Ընդհանուր ժողովը
Բ. Դրան կը մատուցանէ իր որոշումը
եւ կը խնդրէ պատրիարքին պաշտօնա-
նութիւնը։

11. — Երբոր պատրիարքական աթո-
ռութեան մնայ փոխանի կամ հրա-
ժարի պատճառով, պատրիարքական
պաշտօնը անոր փոխանորդին կամ յատուկ
տեղապահի մը ձեռք կը վարուի ըստ
ընտան ժողովի, մինչեւ ջընտրուի թիւ
նոր պատրիարքի։

ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

12. — Կրօնական խորհուրդը պաշ-
տօն ունի Ազգին կրօնական գործերը հո-
գաւ, եւ կը բաղկանայ 12 կրօնագէտ
եկեղեցականներէ։

13. — Այս խորհուրդին առնական-
աւ արքեպիսկոպոս մ'է Ընդհանուր ժո-
ղովէն ընտրեալ պատրիարքին տուած եւ
Ընդհանուր ժողովին եկեղեցական ան-
դամաց հետ խորհրդակցութեամբ պատ-
րաստուած եւ անու-ցանկի մը վայ։

Ընտրեալ առնական կամ խորհրդա-
պետը Պատրիարքին եւ Ընդհանուր ժո-
ղովին եկեղեցական անդամաց հետ խոր-
հրդակցելով 22 անուամբ ցանկ մը կը
պատրաստէ, որոնց մէջէն ժողովն ընտ-
րութեան կ'որոշէ մնացած 11 անդամ
ները եւ խորհուրդին կազմութիւնը կը
լուծուի (1)։

Այս խորհրդակցական եւ անդամաց
անուանները պատրիարքը կը ներկայացնէ
Բ. Դրան որ պաշտօնակալ կը հաստա-
տէ ցանկաց ընտրութիւնը։

14. — Կրօնական խորհրդակցաւ զայն
խորհուրդը կը բաժնէ երեք մասի,
Էքզարքիստ-Էլեմ, Ժա, Էքզարքիստ-Էլեմ
Էքզարքիստ-Էլեմ մաս, իւրաքանչիւ իւր մասը 3

(1) Երեսօխոսանք ազատ են այս ցան-
կերէն դուրս ալ քուէ տալու։

կամ 4 անդամներէ բաղկացեալ որոշմէ
մէկը մանաւորեալ կ'որոշեալ է խորհրդա-
պետէն։

15. — Վարդապետութեան մասին
պաշտօնն է՝ կրօնական ուսմանց վայ
հսկել եւ գանի Հայ եկեղեցւոյ դաւա-
նութեան ու վարդապետութեանց հա-
մաձայն ուղղել, ձեռնադրութեան մաս
չօրերը քննել եւ արժանաւորութեան վկա-
յագիր տալ, եւ մանաւանդ՝ ուսեալ,
բանիւրուն եւ արժանաւոր ընծայելներ
հասցնելու զբաղել։

16. — Բարեկարգութեան մասին
պաշտօնն է՝ եկեղեցւոյ եւ եկեղեցական
արարողութեանց բարեկարգութեանը
հսկել, մանաւանդ քահանայից վիճակին
ըստ ամենայնի հոգ տանել, եւ անոնց
կացութիւնը բարւոքելու եւ ապագան
անդորրեալ ամենայն ջան ի գործ դնել։

17. — Տնօրէնութեան մասին պաշ-
տօնն է՝ քննել եւ տնօրինել ամենայն
կրօնական գործ որ վերոիշեալ մասանց
պաշտօններէն դուրս կը գտնուի։

18. — Կրօնական մասնախորհուրդը
ազատութեան կը գործնէ իւրաքանչիւր իր
մասին մէջ խորհուրդին հաւանութիւնն
առնելէն ետքը, եւ ուղղապէս համա-
րատու են խորհուրդին ինչպէս խորհուր-
դը համարաւոր է ժողովին։

19. — Կրօնական խորհուրդին պար-
տաւորութիւնն է անպաշտօնակալ հսկել
որ ոչ որ կարենայ քահանայ ձեռնադր-
ուի վարդապետ դաւառն կամ Պարսի
վիճակին մէջ առանց հրամանի Պատրի-
արքին, որն որ պէտք է իւր գրուած Ը-
լայ այն եկեղեցւոյ կողմէն որով ընծայ-
եալը ըստպատուի կ'ուզէ ու ձեռքն
առնելու կրօնական խորհուրդին տրուած
արժանութեան վկայագիր (1)։

20. — Անիսին կրօնական խնդրի
համար զոր խորհուրդը իր ձեռնհասու-
թեան վեր գտաւ, Պատրիարքին պիտի
խնդրէ եկեղեցական ժողով գումարել (2)։
Եթէ այս ժողովն ալ անհանգստ զնեքը
համարէ, կրօնական խորհուրդը Արա-
րտեան մայր աթոռին պէտք է դիմէ
Պատրիարքին միջնորդութեամբ։

21. — Կրօնական խորհուրդը ամեն
երկու տարին կը լուծուի, եւ երկու ան-
գամները վերընորդել են։

Եթէ փոխան կամ հրաժար պատա-
հի խորհուրդին մէջ Ընդհանուր ժող-
ովը կը հոգայ պահուող անդամին փոխան-
ութիւնը ըստ տրամադրութեան 13
յօդուածին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

22. — Քաղաքական խորհուրդը
պաշտօն ունի Ազգին քաղաքական գոր-
ծերը հոգալու, որք են անոր Էքզարքի-
ստ-Էլեմ, Ժա, Էքզարքիստ-Էլեմ մասն
Էքզարքիստ-Էլեմ։

Այս խորհուրդը 12 քաղաքագէտ աչ-
խորհրդականներէ կը բաղկանայ, եւ իր
պաշտօնին տարերէր ձիւղերուն համեմատ
չորս տարբեր մասերու կամ յատուկ մաս
նախորհուրդներու կը բաժնուի, իւրա-
քանչիւրը գումարելու եկեղեցական ժողով
կը կազմուի ըստ հարկին, Պարսի եւ չըմա-
կայ եկեղեցւոց մեծաւորներէն եւ աւագե-
րէցներէն։

(1) Սոյն խառնութիւնը պարտք է որ
պահեն նաեւ գաւառաց կրօնական խոր-
հուրդները եւ առանց հրամանի առաջնոր-
դին քահանայ չը ձեռնադրուի ընդհա-
րատադրութեան այն յօդուածին։

(2) Պատրիարքին կամ փոխանորդին հը-
րաւէրով գումարելու եկեղեցական ժողով
կը կազմուի ըստ հարկին, Պարսի եւ չըմա-
կայ եկեղեցւոց մեծաւորներէն եւ աւագե-
րէցներէն։

Այս ժողովը կը գումարուի պատրիար-
քին կամ ձեռագործ արքեպիսկոպոսի մը նա-
խադրութեամբ։

Պատրիարքական ընտրելեաց ընդ-
հանուր ցանկը չիւնելու համար, որն որ պի-
տի պարունակէ Ապրիլ-Թեան հոգին վրայ
գտնուող եւ կրօնական արժանիք ունեցող
բոլոր եպիսկոպոսաց եւ վարդապետաց ա-
նունները։

Ընդհանուր ժողովին եկեղեցական
անդամները ընտրելու համար։

Գ' եւ վերջապէս երբոր կրօնական
խորհուրդին իրեն դիմէ։

քանի որ բաղկացեալ երեք ձեռնհաս
անդամներէ որոնցմէ մէկը մանաւորեալ
պատասխանատու եւ միւս երկուքը անոր
խորհրդակցի օգնականները։

23. — Ուսումնական մասնախոր-
հուրդին յատուկ պաշտօնն է՝ մայրաքա-
ղաքի ազգային Ուսումնարանին մասու-
կարար տնօրէնութիւնը, եւ ազգային
դատարանութեան ընդհանուր վերա-
տեսչութիւնը։

Պարտաւորութիւն ունի հոգ տանել
որ ամեն թաղ իր նախնական ուսմանց
դպրոցն ունենայ՝ կանոնաւոր ուսմանց
ընթացքով, թէ մանչ թէ աղջիկ ման-
կանց համար, ինչպէս եւ ամեն քաւա-
ռագլու իւ քաղաք երկրորդական ուսմանց
յատկացեալ իր ազգային ուսումնարանը։

24. — Տնտեսական մասնախորհուր-
դին յատուկ պաշտօնն է՝ մայրաքաղաքի
ազգային Պատասխանական մատակարար
տնօրէնութիւնը, եւ ազգային հաստա-
տութեանց ու կալուածոց ընդհանուր
վերատեսչութիւնը։

Պարտաւորութիւն ունի հոգ տանել
որ ազգային շէնքերն ու կալուածքը բար-
գաւածութեան մէջ քանուին, եւ ամե-
նայն հաստատութիւնն ազգային պատա-
պարան, վանք, առաջնորդարան, պատ-
րիարքարան, կաթողիկոսարան եւ այլն,
իր յատուկ կանոնադրութիւնն ունենայ
իրմէ շինված եւ ձեռնհաս հեղինակու-
թեան վաւերացեալ, եւ ըստ պնդման
վիճակի պիտի հոգայ մանուկներ որ վանքերն
Ազգին մէջ տգիտութեան ու թշուա-
ռութեան դէմ պատասխանաւ ըլլալու
մարդասիրական իրենց վնաս նպատակը
աչքէ չը կորուսեն։ պիտի խնամ տանի
նաեւ Ազգին անուանը եղած կաւկաց
եւ որոց զի ասոնց արդիւնքը իրենց նպա-
տակէն չը չըլին։

Սոյն տեսչութեան հոգն է նաեւ ջա-
նալ ամեն կերպով որ ամեն առաջնոր-
դական գաւառ իր շրջանակին մէջ ազ-
գային պատասխան մ'ունենայ ծեր կամ
հիւանդ աղքատաց համար։

25. — Համարական մասնախորհուր-
դին յատուկ պաշտօնն է՝ ազգային սեւ
տուկին տնօրէնութիւնն ու պահպանու-
թիւնը եւ ազգին եկեղ ու մտից ընդհա-
նուր տեսչութիւնը։

Պարտաւորութիւնն է՝ անուկին հա-
շիւը կանոնաւոր համարակալութեան
սկզբանց համեմատ բունել, ամենայն հա-
տ ու ծախ արդարացուցիկ թղթով ըստու-
ղեալ ցուցնել, տարեկան պիւճէն պատ-
րաստել եւ անուկին հաշուէ կշիւը պէտք
եղած ատեւ հրատարակել, եւ մանա-
ւանդ ազգային ծախքը խնամուել խնա-
յութեամբ թեթեւեղեալ եւ հասից ազ-
րի ընտրարար միջոցներով աւատուցնե-
լու խնամ տանել։

26. — Յարաբերական մասնախոր-
հուրդին յատուկ պաշտօնն է՝ Բ. Դրան
հետ, Արարտեան մայր աթոռին հետ,
միւս պատրիարքարանաց հետ, առաջ-
նորդարանաց եւ գաւառական վարչու-
թեանց հետ Ազգին ունեցած յարաբե-
րութեանց եւ պատահած գործոց տնօ-
րէնութիւնը։

Պարտաւորութիւն ունի գաւառա-
րնալ ազգայնոց վիճակին ըստ ամենայնի
հոգ տանել, եւ գաւառաց մէջ ազգային
Սահմանադրութեան կիրառութեանը
օժանդակ ըլլալ։

27. — Բարբերութեանց մասնապե-
տը միանգամայն քաղաքական խորհուր-
դին տնտեսապետ կամ խորհրդակցութեան է,
եւ իր ընտրութիւնը այն մակարդով կը
հաստատուի Բ. Դրանէն։

Այս խորհրդակցական ընտրութեանը
համար Պատրիարքը՝ Ընդհանուր ժողովին
դիւանին հետ խորհրդակցելով, այն
պաշտօնին ձեռնհաս եւ յանձնառու առ-
ձանց կուսուել ցանկ մը կը ներկայացնէ,
որոյ մէջէն քուէարկութեամբ կ'ընտր-
վի ժողովն ընտրահրդակցութեան։

28. — Մասնապետաց ընտրութեանը
համար Պատրիարքն ու նորնորդ խորհր-
դակցութեամբ Ընդհանուր ժողովին դիւանին

